

Klimaatactieplan

bpfBOUW - update 2023

Toelichting bij bpfBOUW Verantwoord Beleggen beleid 2021-2025

In dit klimaatactieplan beschrijft bpfBOUW hoe we in lijn willen handelen met het Klimaatakkoord van Parijs en de opwarming van de aarde tot 1.5 graden willen beperken. Het tegengaan van klimaatverandering is een belangrijk onderdeel van ons [Verantwoord Beleggen beleid 2021-2025](#). We willen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen om de wereldwijde CO₂-uitstoot voor 2030 te halveren en net zero te bereiken voor 2050. Ook vinden we het belangrijk om in te zetten op de kansen die de energietransitie biedt. Met onze beleggingen kunnen we een bijdrage leveren aan de versnelling van de energietransitie. Dat is nodig voor een duurzame toekomst. Ons klimaatactieplan sluit aan bij de afspraken van het financiële sectorcommitment aan het Nederlands klimaatakkoord uit 2019. We publiceerden dit plan volgens afspraak voor het eerst in 2022 en het plan wordt op jaarlijkse basis geactualiseerd.

In deel I van dit klimaatactieplan delen we de resultaten van de afgelopen beleidsperiode. In deel II belichten we de klimaatactieplannen per beleggingscategorie.

Deel I. Aanleiding, beleidsvorming en voortgang

Een degelijke pensioenuitvoering en duurzaam wonen, werken en leven: dat is waar wij als pensioenfonds voor de Nederlandse bouwsector voor staan. Om dit te bereiken, kijken we naar wat onze deelnemers en de samenleving belangrijk vinden. Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen waar de mensheid nu voor staat. De gevolgen zijn al zichtbaar en nemen in de toekomst alleen maar toe.

Klimaatverandering heeft nu al een negatieve impact op allerlei sectoren, waaronder de bouw- en vastgoedsector. Extreme neerslag leidt bijvoorbeeld tot wateroverlast en schade aan gebouwen. Ook moeten sectoren inspelen op aanscherping van regels voor bijvoorbeeld energiebesparing en verduurzaming van gebouwen en infrastructuur.

Klimaatverandering zet de leefbaarheid van de wereld onder druk. Het IPCC¹ stelt dat het nog

mogelijk is om de opwarming van het klimaat te beperken tot 1.5 graad. Wel moet dan in dit decennium een verregaande en wereldwijde energietransitie plaatsvinden. Daarbij valt te denken aan het minder gebruiken van kolen voor elektriciteitsopwekking, meer energie uit hernieuwbare bronnen en het versneld elektrisch maken van transport. Ook het terugdringen van energieverbruik is cruciaal. In 2050 moet [het wereldwijde energieverbruik](#) 8% lager zijn dan in 2020, terwijl voor diezelfde periode de verwachting bestaat dat de wereldbevolking met 2 miljard mensen toeneemt.

De urgentie om snel te verduurzamen neemt alleen maar toe nu de Europese klimaatdienst Copernicus² onlangs berichtte dat september 2023 wereldwijd de warmste september ooit gemeten was.

¹ Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).

² [The Copernicus Climate Change Service](#).

Behaalde resultaten tot nu toe

We behaalden al een aantal belangrijke doelstellingen op het gebied van klimaat. Zo berichtten we in ons [Verslag Verantwoord Beleggen 2022](#) over:

- de 52% reductie van de CO₂-uitstoot in onze aandelenportefeuille sinds 2015. Hiermee haalden we ruimschoots onze doelstelling voor 2025;
- dat we samen met de beleggingscategorieën bedrijfsobligaties, staatsobligaties, vastgoed en private equity voor 78% van onze beleggingsportefeuille een CO₂-voetafdruk rapporteren;
- de verkoop van 31 olie- en gasbedrijven in 2021 en 2022 ten gevolg van de aanscherping van de klimaatcriteria voor onze beleggingen in olie- en gasbedrijven. Dit betreft ruim 300 miljoen euro aan beleggingen, die eind 2022 vrijwel volledig waren verkocht. Dit geldt onder andere voor de bedrijven Petrobras, Devon Energy en ENEOS holdings;
- de Nederlandse vastgoedbeleggingen waarvan inmiddels meer dan 83% een energielabel-A of beter heeft;
- de meer dan 28% van onze beleggingen die bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelings-

doelen.³ Hiervan beleggen wij circa 1,4 miljard euro in Sustainable Development Goal 7 (betaalbare en duurzame energie).

- onze stem- en engagementactiviteiten waarin we bedrijven om toezeggingen vragen in lijn met het klimaatakkoord van Parijs. Engagement voeren we uit in samenwerking met andere beleggers in samenwerkingsverbanden zoals [Climate Action100+](#) en de [Dutch Climate Coalition \(DCC\)](#).
- onze eerdere verkoop in 2021 van onze beleggingen in bedrijven die meer dan 30% van hun omzet uit de winning van steenkolen halen en/of meer dan 20% van hun omzet uit de winning van teerzand⁴. Ook verkochten we onze beleggingen in grondstoffen, waarvan circa 1,5 miljard euro in fossiele brandstoffen.

Jaarlijks rapporteren we volgens de richtlijnen van de [TCFD](#)⁵ als onderdeel van het [Verslag Verantwoord Beleggen](#). We beschrijven hoe we klimaatrisico's identificeren en de processen om deze risico's te meten en beheersen. In het Verslag beschrijven we ook de doelstellingen die we onszelf stellen om klimaatrisico's het hoofd te bieden.

Nederlands Klimaatakkoord

In 2019 tekende bpfBOUW het financiële sector commitment bij het Nederlandse Klimaatakkoord. In 2022 ontwikkelde de financiële sector voor alle deelnemers een [leidraad](#) met richtlijnen waaraan de klimaatactieplannen moeten voldoen. Sinds 2023 hanteren we de [herziene leidraad](#) als uitgangspunt voor dit klimaatactieplan.

De herziene leidraad vraagt beleggers om in 2023 actieplannen met klimaatdoelstellingen op te stellen voor de CO₂-voetafdruk van de beleggingscategorieën aandelen, bedrijfsobligaties en vastgoed. En waar mogelijk ook actieplannen vast te stellen voor alle andere beleggingscategorieën. De voortgang op deze klimaatdoelstellingen en actieplannen verduidelijken we per beleggingscategorie in het volgende hoofdstuk.

³ Sustainable Development Goals (SDGs).

⁴ Het gaat hier om de winning van steenkool voor elektriciteitsproductie (thermal coal). Steenkool voor productie van staal (metallurgical coal) wordt hierin niet meegenomen.

⁵ Task Force on Climate-related Financial Disclosures.

Op basis van de belangrijkste wijzigingen in de herziene leidraad maakten wij de volgende aanpassingen in de klimaatdoelstellingen en actieplannen:

- voor staatsobligaties rapporteren wij vanaf boekjaar 2023 over de CO₂-voetafdruk en actieplannen volgens de meest recente 2022 PCAF⁶ standaard;
- vanaf boekjaar 2023 verduidelijken wij voor welke beleggingscategorieën we wel of niet over scope 3 emissies kunnen rapporteren⁷;
- wij maken bij het behalen van de gestelde CO₂-reductiedoelstellingen geen gebruik van de aankoop van carbon credits en/of carbon offsets. Op dit moment hebben wij geen systematisch inzicht in het gebruik van carbon credits en/of carbon offsets door bedrijven in onze beleggingsportefeuille. Het heeft onze voorkeur dat bedrijven in onze portefeuille inzetten op emissiereductie gerelateerd aan de bedrijfsactiviteiten.

Behalve voor aandelen, bedrijfsobligaties en vastgoed besloot bpfBOUW in lijn met de andere partijen van het financiële commitment meer tijd uit te trekken voor het opstellen van specifieke klimaatdoelstellingen voor de resterende beleggingscategorieën. Ook omdat voor deze beleggingscategorieën nog geen passende marktstandaard en methodologie voor het berekenen van de CO₂-voetafdruk is bepaald.

⁶ [Partnership for Carbon Accounting Financials \(PCAF\) and the 2022 standard for The Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry.](#)

⁷ **Scope 1:** directe CO₂-uitstoot, veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie. **Scope 2:** indirecte CO₂-uitstoot, door opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit- of warmte. **Scope 3:** de uitstoot die wordt veroorzaakt door gebruik van de producten van het bedrijf (bron: Greenhouse Gas Protocol).

Deel II. Klimaatactieplannen per beleggingscategorie

BpfBOUW belegt het pensioengeld in verschillende beleggingscategorieën. Deze hebben elk verschillende karakteristieken wat betreft verantwoord beleggen. Bij beursgenoteerde aandelen beschikken wij bijvoorbeeld over andere instrumenten om invloed uit te oefenen dan bij niet beursgenoteerde bedrijven (private equity). Ook voor het thema klimaat verschillen per beleggingscategorie de kansen en uitdagingen.

Hieronder geven we een beschrijving van de verschillende doelstellingen per beleggingscategorie. Dit is uitgesplitst naar doelstellingen (A) en klimaatactieplannen (B).

A. Doelstellingen

⁸ Voor onze vastgoedportefeuille willen wij eind 2025 voor minimaal 75% in SDIs belegd zijn (GRESB 4 of 5 sterren). En voor onze beleggingsportefeuille exclusief vastgoed stellen wij een SDI doelstelling vast van 18%. De doelstellingen zijn gebaseerd op een strategische weging van 19% naar vastgoed en 81% naar overige beleggingscategorieën zoals aandelen, obligaties en alternatieve beleggingen.

⁹ BpfBOUW's uitvoerders APG en Bouwinvest werken met de Sustainable Development Investment (SDI) taxonomie van het [Asset Owners Platform](#) om vast te stellen of een bedrijf met zijn producten en diensten bijdraagt aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

¹⁰ Het gaat hier om de winning van steenkool voor elektriciteitsproductie (thermal coal). Steenkool voor productie van staal (metallurgical coal) wordt hierin niet meegenomen.

¹¹ Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) and the 2022 standard for The Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry.

Overkoepelende doelstelling

- Voor eind 2025 draagt tenminste 30%⁸ van onze totale beleggingsportefeuille bij aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, waaronder aan Sustainable Development Goal 7: betaalbare en duurzame energie. Beleggingen die aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen bijdragen noemen wij Sustainable Development Investments (SDIs).⁹

Aandelen en Bedrijfsobligaties

- Een absolute 50%-reductie van de CO₂-voetafdruk in 2030 t.o.v. 2019. Richtpunt voor 2025 is een absolute reductie van 30% van de CO₂-voetafdruk t.o.v. 2019.
- Verdere afbouw van bedrijven in de portefeuille die een deel van hun omzet uit de winning van steenkolen en/of de winning van teerzand halen (omzetzempels verlaagd tot respectievelijk 5% en 1%).¹⁰

Vastgoed

- Voor onze Nederlandse vastgoedportefeuille streven we naar een 35% lagere gemiddelde energie intensiteit (kWh/m²) van de portefeuille over het jaar 2030 ten opzichte van het gemiddelde van het jaar 2015. Richtpunt voor de korte termijn (2025) is een energie intensiteit reductie van 30% ten opzichte van 2015.

- Voor onze internationale vastgoedportefeuille streven we ernaar dat vanaf het jaar 2030 de jaarlijkse gemiddelde broeikasgasemissie intensiteit (kg CO₂/m²) van de portefeuille onder het 1,5-graden pad van Parijs ligt, dat alle managers zich gecommiteerd hebben aan een wetenschappelijk gefundeerde doelstelling in lijn met het klimaatakkoord van Parijs (1,5-graden) en dat we volledig inzicht hebben in het energieverbruik en de CO₂-uitstoot van onze beleggingen.

Bovenstaande tussendoelstellingen voor vastgoed liggen in lijn met de langetermijn ambitie om de vastgoedportefeuille uiterlijk in 2045 te laten voldoen aan de klimaatdoelstellingen van Parijs (1,5-graden).

Staatsobligaties

- We stellen ons ten doel om over boekjaar 2023 over de scope 1, 2 en 3 emissies van staatsobligaties te rapporteren in lijn met de recente 2022 PCAF standaard.¹¹ Daarnaast zoeken we samenwerking op met andere beleggers om bij te dragen aan een markt conforme benadering voor het vaststellen van klimaatdoelstellingen voor staatsobligaties.

Private Equity

- In 2024 onderzoeken we mogelijkheden voor het opstellen van een klimaatdoelstelling voor private equity. In het afgelopen jaar voerden we al een nulmeting uit onder de huidige beleggingen.

B. Klimaatactieplannen

Aandelen en Bedrijfsobligaties

CO₂-voetafdruk reductiedoelstelling:

We rapporteren over de CO₂-voetafdruk van onze aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille. Het is ons doel om in 2030 de CO₂-voetafdruk van deze beleggingen te halveren ten opzichte van de voetafdruk in 2019 (-50%). Daarbij hebben wij als doel om voor het einde van 2025 de CO₂-voetafdruk van deze beleggingen met 30% te reduceren t.o.v. het basisjaar 2019. Hierbij kiezen we voor een absolute reductiedoelstelling.¹² We sturen op absolute reductie omdat per 2030 wereldwijd een daadwerkelijke halvering¹³ van de emissies is gevraagd om het doel van 1.5 graad nog te kunnen behalen. Voor meer informatie over onze methodiek voor het meten van de afname van de CO₂-voetafdruk (scope 1 t/m 3), zie pagina 61 van ons [Verslag verantwoord Beleggen 2022](#).

Het [Klimaatcommitment financiële sector](#) werd in 2019 gelanceerd. De deelnemende partijen spraken hierin af om de CO₂-voetafdruk van de relevante beleggingen te meten en actieplannen te formuleren voor het opstellen van klimaatdoelstellingen. Het jaar 2019 is tevens vastgesteld als het basisjaar voor het opstellen van de CO₂-emissie reductiedoelstellingen. Omdat alle aangesloten beleggers en pensioenfondsen dezelfde nullijn hanteren is het beter mogelijk om de doelstellingen met elkaar te vergelijken.

Momenteel wordt de CO₂-uitstoot van groene obligaties in de financiële sector structureel te hoog ingeschat. Er bestaat nog geen consensus over de meetmethodes en standaarden die de aangesloten partijen moeten hanteren. Ook biedt de 2022 PCAF methodiek hiervoor geen uitsluitel. Voor nu houden we de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. Uiteindelijk willen we voorkomen dat we groene obligaties, waarbij we direct financiering verschaffen voor projecten zoals hernieuwbare energie, ten onrechte moeten verkopen vanwege een veronderstelde hoge CO₂-voetafdruk. Voor meer informatie over onze huidige CO₂-meetmethode voor groene obligaties, zie pagina 62 van ons [Verslag Verantwoord Beleggen 2022](#).

ESG-integratie:

Wij beoordelen alle bedrijven in onze aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille op criteria op het gebied van milieu, mensenrechten en goed ondernemingsbestuur (zogenoeten 'Environmental, Social and Governance'-criteria). Dit noemen we het insluitingsbeleid. Wij willen alleen nog in bedrijven beleggen die leiderschap op duurzaamheid tonen (deze bedrijven noemen we Koplopers) of bedrijven die aan onze minimale ESG-criteria voldoen (middenmoters) of bedrijven waarvan wij verwachten dat ze snel genoeg kunnen verduurzamen (en deze bedrijven noemen

¹² Dit type doelstelling heeft betrekking op de absolute CO₂-uitstoot (in tonnen CO₂) van een bedrijf.

¹³ Conform IPCC rapport "Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change" van april 2022 is in 2030 een reductie van de CO₂-emissies nodig van 48% ten opzichte van 2030.

we Beloften). Wij spreken regelmatig met bedrijven over de voortgang op de door ons gevraagde verbeteringen. Dit noemen we engagement. Voor ons is engagement een voorwaarde om in Beloften te kunnen beleggen.

Eerder scherpten we de klimaatcriteria voor beleggingen in olie- en gasbedrijven aan. We classificeerden 31 olie- en gasbedrijven als achterblijver welke eind 2022 vrijwel volledig waren verkocht. Dit geldt onder andere voor de bedrijven Petrobras, Devon Energy en ENEOS holdings. In 2023 formuleerden we ook aangescherpte klimaatcriteria voor andere sectoren die voor een groot deel bijdragen aan klimaatverandering. In de loop van 2024 starten we met de implementatie hiervan voor de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille.

Uiteraard is het thema klimaat breder dan alleen de CO₂-uitstoot. De meeste bedrijven worden geraakt door zowel fysieke-als transitierisico's. Fysieke risico's hangen bijvoorbeeld samen met het stijgen van de zeespiegel, hevige regenval of droogte. Een voorbeeld van een fysiek risico is een bedrijf dat fabrieken heeft in laaggelegen gebieden die kwetsbaar zijn voor overstromingen. Transitierisico's manifesteren zich bijvoorbeeld door de invoering van belasting op de uitstoot van CO₂ en/of veranderingen in het overheidsbeleid die van invloed zijn op macro-economische groei of inflatie. Onze uitvoerders nemen deze risico's en kansen ook mee als onderdeel van de methodiek op basis waarvan zij bedrijven beoordelen.

Engagement:

We zijn actief in gesprek met de bedrijven waarin we beleggen. We hanteren daarvoor criteria die zijn opgesteld door de [Climate Action 100+](#) (CA100+) [benchmark](#), aangevuld met verwachtingen uit het [IEA Net Zero Rapport](#). Via CA100+ kunnen we onze

verwachtingen samen met gelijkgestemde beleggers met meer kracht overbrengen.

We verwachten van olie- en gasbedrijven bijvoorbeeld dat zij zich committeren aan de TCFD-richtlijnen, een netto-nul doelstelling formuleren (inclusief reductie in scope 1,2 & 3¹⁴ emissies) en deze doelstelling verankeren in het remuneratiebeleid (beloningen) en hun investeringsplannen.

Denk hierbij aan het formuleren van KPI's¹⁵ binnen het remuneratiebeleid, transparantie over de beoogde investeringen en geen nieuwe investeringen in olie & gasvelden of infrastructuur. Bovendien is onze uitvoerder APG mede-oprichter van de [Dutch Climate Coalition](#) (DCC), welke in 2022 is opgericht. Wij zien het DCC-lidmaatschap als een aanvulling op CA100+ en een kans om gezamenlijk engagement te voeren met bedrijven die we nog niet voldoende kunnen bereiken. Ook in 2023 voerden we gesprekken met verschillende olie- en gasbedrijven (Total en BP) in deze consortia.

In 2023 scherpten we ook ons engagement met elektriciteits- en autobedrijven aan. Deze bedrijven spelen een belangrijke rol bij het op korte termijn versnellen van de energietransitie. We verwachten van elektriciteitsbedrijven een versnelling in de overgang naar duurzame alternatieven. Zo voeren we onder andere engagement met het Amerikaanse energiebedrijf NextEra. Van autobedrijven verwachten we een snelle omschakeling naar elektrische auto's of andere schone alternatieven. Zo vertegenwoordigt onze uitvoerder ons bij de autoproducent Stellantis als lead engager voor CA100+. We willen dat deze bedrijven aantonen dat ze in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs handelen.

We begrijpen dat grote veranderingen tijd kosten maar evalueren de voortgang van bedrijven continu. Als bedrijven niet

¹⁴ Scope 1: directe CO₂-uitstoot, veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie. Scope 2: indirecte CO₂-uitstoot, door opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit- of warmte. Scope 3: de uitstoot die wordt veroorzaakt door gebruik van de producten van het bedrijf (bron: Greenhouse Gas Protocol).

¹⁵ Kritische prestatie indicatoren.

voldoende voortgang maken, verkopen we onze beleggingen in deze bedrijven. In 2023 besloten wij tevens striktere selectiecriteria voor engagement met bedrijven te hanteren.

Stemmen:

Elk jaar stemmen wij op aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van de bedrijven waarin wij beleggen. Stemmingen hebben bijvoorbeeld betrekking op de aanstelling van bestuursleden, het beloningsbeleid of de jaarrekening en controle daarvan.

In toenemende mate leggen beursgenoteerde bedrijven hun klimaattransitieplannen ter stemming voor aan hun aandeelhouders. Hierin zetten bedrijven uiteen hoe zij willen bijdragen aan klimaatmitigatie, bijvoorbeeld door het stellen van CO₂-reductiedoelstellingen, inclusief een plan voor het realiseren daarvan. Wij beoordelen deze plannen kritisch. We verwachten dat de doelen die een bedrijf stelt in lijn zijn met het beperken van de wereldwijde temperatuurstijging tot 1.5 graad.

We verwachten ook dat bedrijven zowel middellange- als langetermijn-klimaatdoelen stellen. We vinden het ook belangrijk dat bedrijven de emissies gerelateerd aan de toeleveringsketen en/of aan het gebruik van hun producten verlagen.

Hoe bedrijven omgaan met het klimaat nemen we altijd mee in onze stemoverweging, ook als een bedrijf geen klimaatplan ter stemming voorlegt aan de aandeelhouders. Sinds 2021 verwachten we van bedrijven met een grote klimaat impact minimaal een rapportage over hun emissies. Als ze dat nu nog steeds niet hebben, stemmen we tegen de (her)benoeming van de voorzitter. In het nieuwe stewardship overview gepubliceerd door onze uitvoerder is meer te lezen over de aanpak en resultaten voor wat betreft stemmen en engagement op klimaat.

Staatsobligaties

CO₂-voetafdruk meten:

In het Klimaatakkoord committeerden wij ons aan het berekenen en publiceren van de CO₂-voetafdruk van alle relevante beleggingscategorieën, inclusief staatsobligaties. In 2021 publiceerden we voor het eerst de CO₂-voetafdruk van staatsobligaties. Destijds bestond er nog geen globale PCAF standaard voor deze beleggingscategorie. Om toch te beginnen met rapporteren, gebruikten we destijds handvatten uit een PCAF NL rapport en stelden we zelf een methode samen.

In december 2022 kwam de nieuwe **PCAF standaard** uit. De methode definieert hoe financiële instellingen kunnen rapporteren over scope 1, 2 en 3 CO₂-emissies voor staatsobligaties. We voerde in lijn met de PCAF-vereisten inmiddels een scope 1 analyse uit. We verwachten de resultaten voor scope 1, 2 en 3 volgens de nieuwe methode in het Verslag Verantwoord Beleggen 2023 te publiceren.

Engagement:

Bij beleggingen in aandelen kunnen we als aandeelhouder onze verwachtingen ten aanzien van klimaat kenbaar maken en hierover met bedrijven engagements starten. Voor engagement met landen zijn dergelijke instrumenten niet beschikbaar. Van landen verwachten we echter wel een commitment op het klimaatakkoord van Parijs. Maar vooralsnog sluiten we staatsobligaties van overheden zonder ambitieus klimaatbeleid niet uit. We onderzoeken nog of we voor deze beleggingen een effectief klimaatdoel kunnen vaststellen.

ESG-integratie:

Verder integreren we klimaatrisico-indicatoren, waaronder de CO₂-emissies van een land, in het beleggingsproces voor staatsobligaties. CO₂-emissies zijn hier een element binnen een breder scala aan transitierisico's waarop wij landen op beoordelen. Andere

elementen zijn bijvoorbeeld de kwaliteit van de overheid, de financiële positie en de klimaatadaptatiecapaciteit van een land. We doen nader onderzoek naar mogelijke raamwerken voor een klimaatdoelstelling.

Private Equity en Hedge Funds

Voor private equity-beleggingen in niet-beursgenoteerde ondernemingen is veelal in mindere mate klimaatdata beschikbaar. Dit komt onder andere doordat voor deze beleggingen veel minder stringente publieke rapportagevereisten gelden. Ook vinden private equity beleggingen veelal plaats via externe managers. Dit betekent dat we niet direct in het bedrijf beleggen, maar in een beleggingsfonds van een gespecialiseerde manager van een portefeuille met verschillende onderliggende beleggingen.

CO₂-voetafdruk reductiedoelstelling:

Ondanks het gebrek aan publieke klimaatdata voor deze beleggingscategorie zetten we in op het harmoniseren en standaardiseren hiervan. Zo draagt een substantieel deel van de externe managers waarin wij beleggen bij aan het **ESG Data Convergence Project**¹⁶. Deze managers rapporteren vanaf 2023 over de CO₂-voetafdruk van hun portefeuille. We rapporteren momenteel scope 1, 2 en 3 op basis van de methode van onze uitvoerder.

In 2024 onderzoeken we mogelijkheden voor het opstellen van een klimaatdoelstelling voor private equity. In het afgelopen jaar voerden we een nulmeting uit onder de huidige beleggingen. Voor het opstellen van klimaatdoelstellingen evalueren we mogelijkheden om de nieuwe IIGCC richtlijnen¹⁷ voor private equity beleggers in onze manager selectiecriteria op te nemen.

Engagement:

Wij zijn ook in gesprek met private equity managers op klimaatgerelateerde thema's zoals netto-nul doelstellingen, een toename

van het aantal managers met Science Based Targets (SBTI) portefeuille targets en rapportage over de CO₂-voetafdruk.

Hedgefonds-beleggingen hebben andere karakteristieken dan private equity beleggingen. Hedgefondsen beogen een rendement te leveren dat onafhankelijk is van de richting van de financiële markten. Om dit te bewerkstelligen, kunnen hedgefondsen in een breed spectrum van instrumenten beleggen. De beleggingen in deze beleggingscategorie kennen ook veelal een hoge omloopsnelheid. Dit betekent dat posities snel kunnen worden ingenomen en verkocht.

Hierdoor is het voor deze beleggingen zeer uitdagend om een CO₂-voetafdruk te meten, laat staan een reductiedoelstellingen vast te stellen. Bovendien bestaat er nog geen internationaal geaccepteerde meetmethodiek. Nader onderzoek is nodig, en om die reden stellen we voor deze categorie nog geen klimaatactieplan op.

Hypotheken

Binnen de hypotheekportefeuille hebben we inzicht in de energielabels van de woningen. Om de CO₂-voetafdruk te kunnen berekenen, hebben we meer informatie nodig. Bijvoorbeeld het vloeroppervlak van de woningen of het daadwerkelijke stroomverbruik van huishoudens. Dit soort data is weliswaar soms beschikbaar bij de hypotheekverstrekker, maar vanwege privacyoverwegingen mag deze data niet aan ons verstrekt worden.

We werken nauw samen met onze uitvoerder. In het afgelopen jaar heeft onze uitvoerders voortgang geboekt op het verkrijgen van en rapporteren over CO₂-data. Van één manager hebben we inmiddels CO₂-data ontvangen over 2022, echter het plaatje is nog niet compleet. Naar verwachting kunnen

¹⁶ Een initiatief binnen de private equity-markt dat zich richt op het standaardiseren van ESG-informatie.

¹⁷ The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) publiceert als onderdeel van het Net Zero Investment raamwerk richtlijnen voor de beleggingscategorie Private Equity.

we in 2024 een eerste CO₂-voetafdruk rapporteren.

De scope 1 en 2 emissies van hypotheek bevatten het energiegebruik van het gefinancierde huis. Daarmee zijn downstream scope 3 emissies niet relevant voor deze beleggingscategorie.

Vastgoed

CO₂-reductiedoelstelling:

Door het hoge energieverbruik draagt de vastgoedsector substantieel bij aan klimaatverandering, zowel door de bouw en de materialen, als door het gebruik. Het is onze ambitie om de hele vastgoedportefeuille uiterlijk in 2045 te laten voldoen aan de klimaatdoelstellingen van Parijs (1,5-graden). Dit betekent dat alle vastgoedinvesteringen in 2045 aardgasloos en zeer energiezuinig moeten zijn, en dat de resterende energie afkomstig is van duurzame bronnen.

We sluiten hierbij aan bij wetenschappelijk onderbouwde marktstandaarden. Deze zijn deels nog in ontwikkeling. Voor de Nederlandse vastgoedportefeuille hanteren we het WEii protocol met bijbehorende eindnormen voor 2050 die zijn opgesteld door de Dutch Green Building Council (DGBC).

Voor de internationale portefeuille zoeken we nog naar één methodiek die toegepast kan worden op de hele portefeuille. Concreet wordt een pilot gestart met de Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM) om te bepalen of deze methodiek toegepast kan worden.

Ondertussen streven we voor onze Nederlandse vastgoedportefeuille naar een reductie van het energieverbruik met 35% (gemiddelde energie intensiteit (kWh/m²) over 2030 ten opzichte van 2015, waarbij we in 2025 al 30% energiereductie nastreven¹⁸. Voor de internationale portefeuille streven we

naar een portefeuille die uiterlijk vanaf 2030 onder het 1,5-graden pad van Parijs zit.

CO₂-voetafdruk meten:

De CO₂-voetafdruk van de vastgoedportefeuille wordt berekend met behulp van analysefunctionaliteit in de portal van de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB). Hierdoor worden alleen de investeringen meegenomen die meedoen aan het GRESB-assessment (ca. 95% van de vastgoedportefeuille). Voor meer informatie over onze huidige CO₂-meetmethode voor vastgoed, zie pagina 67 van ons Verslag Verantwoord Beleggen 2022. Voor vastgoed zijn, naast scope 1 en 2, ook scope 3 emissies (die samenhangen met het energiegebruik van huurders) meegenomen.

Integratie in investeringsvoorstellen:

Het thema klimaatverandering is breder dan energieverbruik en CO₂-uitstoot. Er wordt bij vastgoed zowel gekeken naar klimaatmitigatie als klimaatadaptatie. Beide onderwerpen zijn integraal onderdeel van investeringsbeslissingen. We hanteren bijvoorbeeld bij nieuwe investeringen strengere criteria op energie-efficiëntie dan wettelijk is vereist en beoordelen de fysieke klimaatrisico's van de investeringen waaronder hitte stress, wateroverlast, overstroming en droogte.

De mate waarin we zelf actie kunnen ondernemen om de klimaatdoelen te realiseren is afhankelijk van onze zeggenschap. In de Nederlandse vastgoedportefeuille hebben we bijvoorbeeld meer invloed dan bij internationale investeringen, omdat we daar minderheidsaandeelhouder zijn. Daarom is de aanpak ook verschillend.

Actie en engagement - Nederlandse vastgoedportefeuille:

Voor de Nederlandse vastgoedportefeuille heeft onze uitvoerder routekaarten opgesteld

¹⁸ Op de lange termijn is in Nederland te weinig energie beschikbaar om alle gebouwen in de huidige staat te voorzien van duurzame energie. Daarom wordt voor de Nederlandse portefeuille gestuurd op een reductie van de energie-intensiteit, wat vervolgens ook zorgt voor een reductie van de CO₂-emissies.

waarin het pad naar het 'Paris Proof' maken van de volledige portefeuille is uitgestippeld.

Inmiddels zijn we in de fase gekomen waarbij voor elk gebouw specifiek in kaart wordt gebracht welke investeringen nodig zijn om de klimaatdoelstellingen te halen. De investeringen die voor rekening komen van de eigenaar zijn opgenomen in de meerjarenonderhoudsplannen en worden waar mogelijk uitgevoerd op natuurlijke vervangingsmomenten. Omdat de doelstelling over werkelijk totaal energiegebruik gaat, is dit ook deels een zaak van de huurders.

Het is onze taak om huurders hiervan bewust te maken en duidelijk te maken dat we zij aan zij aan hetzelfde doel moeten werken. Ook gaan we in gesprek met huurders over het delen van energiedata, zodat we vollediger kunnen monitoren en rapporteren. Bij commerciële huurders gaat dit makkelijker dan bij particuliere huurders.

Actie en engagement - Internationale vastgoedportefeuille:

Bij de internationale vastgoedbeleggingen zijn we aangewezen op de afspraken met internationale managers. Om invloed uit te oefenen tracht onze vastgoedvermogensbeheerder actief te participeren in de beleggingsadviescommissies van deze vastgoedbeleggingen en gebruiken we ons stemrecht. Daarnaast gaan we op eigen initiatief het gesprek aan met managers die minder goed presteren op ESG, waarin ook naar de beschikbaarheid van milieudata wordt gekeken.

Ook hebben we afgelopen jaar de klimaatcommitments van de beleggingen in kaart gebracht en starten we met gesprekken met managers die nog geen klimaatstrategie hebben, bezig zijn met een klimaatstrategie en managers waarbij de strategie (nog) niet in lijn is met de klimaatdoelstelling van Parijs

(1,5-graden). Dit doen we om de manager te bewegen om zich te committeren aan een wetenschappelijk gefundeerde doelstelling in lijn met onze eigen klimaatdoelstellingen.

Verantwoording

Het bestuur van bpfBOUW stelde de laatste update van het klimaatactieplan vast op **15 december 2023**. Het bestuur ziet toe op de voortgang van de actieplannen en doelen.

We vinden het belangrijk om duidelijk en open te communiceren naar onze deelnemers en andere belanghebbenden over de manier waarop we onze beleggingen inzetten om klimaatverandering tegen te gaan. Daarom besteden we in ons jaarlijkse

[Verslag Verantwoord Beleggen](#) ruim aandacht aan de voortgang op de doelstellingen uit dit klimaatactieplan. In dit verslag maken we inzichtelijk op welke onderdelen we stappen hebben gemaakt en wat er nog moet gebeuren om de doelstellingen te behalen.

In het Verslag Verantwoord Beleggen publiceren we tevens onze TCFD rapportage, hierin is meer informatie over de uitvoering van ons klimaat-beleid te vinden.